

TEATRE CALDERÓN
AJUNTAMENT D'ALCOI

Foto: Benedito Ripoll Peidro, músic de la Banda de la Cruz Roja (Actual Unió Musical)

Concerts d'Exaltació
de la
Música Festera

Alcoi, març - abril 2009

Ajuntament d'Alcoi

El panorama musical alcoyano refiere a lo largo del año algunos hitos importantes entre los cuáles se encuentra el ciclo de conciertos de música festera que las tres sociedades musicales alcoyanas nos ofrecen en vísperas de la celebración de nuestras Fiestas de Moros y Cristianos en honor a San Jorge. Se trata de una cita a la cuál los alcoyanos acudimos puntualmente con la disposición de disfrutar de una música que para nosotros tiene una significación muy especial: la música festera. Maestros compositores de inolvidables partituras impulsaron el nacimiento de un género musical concebido para pulsar emociones inspiradas en la Fiesta, emociones que los músicos transforman en acordes, en sonido mágico capaz de estremecer los sentimientos. Alcoy ha aportado el nombre de grandes compositores que han contribuido a desarrollar este género con valiosas piezas musicales y también grandes músicos que han sembrado una tradición que florece en la existencia de tres sociedades musicales con una larga y brillante historia.

La Societat Musical Nova d'Alcoi, La Unión Musical y la Corporación Musical Primitiva ofrecen cada una un concierto, en el magnífico marco del Teatro Calderón de Alcoy, como antesala de una Fiesta que ya está próxima y que tiene en la música, en esa música escrita por y para ella, uno de sus componentes fundamentales.

Felicito a cada una de las sociedades musicales alcoyanas por su labor, no sólo de fomento de la cultura y de la tradición musical, que ya en sí es importante, sino también por esa otra vertiente social de integración de los más jóvenes en su seno para formarles musicalmente, que contribuye a garantizar su futuro y con él la continuidad de una de nuestras tradiciones más preciadas.

Jorge Sedano Delgado
Alcalde de Alcoy

Associació de Sant Jordi

Els tradicionals concerts de música festera que ens ofereixen les tres bandes alcoianes: Corporació Musical Primitiva, Societat Musical Nova i Unió Musical ens porten novament al pòrtic de la Festa que ben prompte omplirà els carrers de la ciutat de festiva alegria, ferma devoció i esplet de color.

La música és el recolzament fonamental de la nostra Trilogia, que s'engrandeix amb el suport dels airosos compassos dels pasdobles, de les rítmiques sonoritats de les marxes cristianes i de les cadencioses sumptuositats de les marxes mores. Tres estils, tres ritmes que fan que la Festa de Moros i Cristians tinga un punt de sabor especial i, especialment, un toc d'emotiu sentiment sense el qual no es comprén l'ànima profunda de la nostra primaveral celebració.

Aquestos concerts que les institucions musicals de la nostra ciutat ofereixen al públic alcoià permeten no sols gaudir de celebrades i ben arrelades composicions de tots conegudes, sinó que també aporten antigues partitures, que mai no s'havien interpretat, fruit de l'escorcoll dels arxius musicals, a més de noves peces que s'afegeixen al "corpus" musical de la Festa.

És, puix, desig de la Junta Directiva de l'Associació de Sant Jordi que tothom fruesca d'aquestes obres musicals, donat que la música fa més lluïdora la celebració dels nostres Moros i Cristians, però sense oblidar que la Festa ha impulsat i estimulat la inspiració musical fins crear un gènere únic i especial que ens identifica d'una forma indiscutible, aconseguint que la nostra Festa de Moros i Cristians, siga més esplendent en l'honor del nostre Patró Sant Jordi.

La Junta Directiva

Fidels a la tradició i quan l'hivern retrocedeix davant l'ímpetu efervescent de la primavera, la música, la nostra música, crida a la porta per a anunciar que abril ens espera en girar la cantonada, que falta ben poc per a les nostres festes i que la Glòria, les entradetes, l'himne a la Plaça, les dianes, entrades, processons i alardos quasi els podem acariciar tancant els ulls i allargant un poc la mà.

Aquesta primera activitat musical festera ens arriba de la mà de la Societat Unió Musical d'Alcoi mitjançant aquest primer "Concert d'Exaltació de la Música Festera", que inicia el cicle institucional que tradicionalment realitzen, any rere any, les bandes de música alcoianes.

Per a aquesta edició, la Unió Musical ha posat sobre els faristols una selecció de composicions del seu arxiu, de factura recent i, fins i tot, actual.

No obstant això, s'inicia el concert amb un pasdoble de l'any 1958: "Brisas del Alberri", primer premi de composició de música festera de l'Ajuntament d'Alcoi, veritable joia "dianera", dedicada a la filà Míqueros, del músic desaparegut fa poc Enrique Castro Gamarra, granadí de naixença i alcoià d'adopció, amb una gran implicació en el món musical de la nostra ciutat, ja que en la seua època va ser director de la Nova, aleshores anomenada "Nueva del Iris", Harmònica Alcoiana, Orquestra Simfònica Alcoiana, professor de l'"Escuela Municipal de Bellas Artes", que posteriorment va passar a ser el Conservatori Municipal Joan Cantó, etc.

La resta del programa la componen peces, l'autoria de les quals es mou en una franja cronològica que va des de l'any 1985, com és el cas de l'inspirat pasdoble "Pepito el Moliner", del compositor de Muro Rafael Alcaraz Ramis, fins al present 2009, amb la fanfara-marxa "Ambut", de l'alcoià Andrés Arévalo Cots, sotsdirector de la Unió Musical d'Alcoi i director de la Societat Instructiva Musical d'Alfafara. Aquesta obra ha estat encarregada pel capità cristià de la filà Aragonesos 2009, José Vicente Olcina Seguí, "Ambut", i la Unió Musical té el plaer d'interpretar aquesta versió de concert abans que se senta per primera vegada al carrer en la pròxima Entrada de Cristians.

Gaudirem d'obres molt recents, com la marxa cristiana "La Conquesta", composta el passat any 2008 pel també músic de la Unió, Alfonso Yépez Santamaría (*Chipi*); "Ropería Ximo", del 2006, marxa mora del contestà Francisco Valor Llorens; "Tudmir", de l'any 1999, del compositor i director murer José Rafael Pascual Vilaplana; i la marxa mora "Reina", datada en 1996, de l'autor d'Atzeneta d'Albaida, Ramón Garcia i Soler.

Tindrem l'oportunitat de sentir "Tabal i Saragüells", 2006, de l'albaidí Mario Reig Vila, a la qual el mateix autor denomina "pas masero", composició original molt adequada per a marxar, en què trobem belles referències de la música folklòrica valenciana, des de la dansa tradicional fins a la Muixeranga d'Algemesi.

Comentari especial mereix "Frigiliana", obra guanyadora de la primera edició de la modalitat de "marxa solemne" del concurs de composició de música festera de l'Associació de Sant Jordi, edició 2006, del compositor d'Aielo, Oscar Vidal Belda. El premi per a aquesta modalitat du el nom de "José María Valls Satorres", com a reconeixement a l'autor de "23 de Abril", primera marxa solemne composta per als actes processonals del dia de Sant Jordi a Alcoi, datada a Madrid al febrer de 1985 i dedicada a la Filà Llana i a la Unió Musical d'Alcoi, "*imagen de unidad musical y festera*", segons la dedicatòria manuscrita del mateix autor. La Unió Musical va tenir l'honor d'estrenar l'obra en la Processó de la Relíquia d'aquell any, quan era director de la banda Vicente Ivorra Pujalte.

Per a arrodonir el programa no hi podien faltar autors com Francisco Esteve Pastor, Amando Blanquer Ponsoda i Rafael Mullor Grau, dels quals podrem sentir, respectivament, el pasdoble "José Almería", la marxa mora "Elda" i la marxa cristiana "Alcoi, escata i dextra".

I com a apoteosi... el nostre himne.

Bones festes a tot el món.

Unió Musical

I

Brisas del Alberri	Pasdoble	Enrique Castro Gamarra
*1r Premi Composició de Música Festera Ajuntament d'Alcoi, 1958		
La Conquesta	Marxa cristiana	Alfonso Yépez Santamaria (<i>Chipi</i>)
Roperia Ximo	Marxa mora	Francisco Valor Llorens
José Almería	Pasdoble	Francisco Esteve Pastor
Tudmir	Marxa mora	José Rafael Pascual Vilaplana
Ambut	Fanfarria-marxa	Andrés Arévalo Cots

*Estrena absoluta

II

Frigiliana	Marxa solemne	Oscar Vidal Belda
* 1r Premi Composició Música Festera Associació de Sant Jordi, 2006		
Tabal i Saragüells	Pas masero	Mario Roig Vila
Reina	Marxa mora	Ramón Garcia Soler
Pepito el Moliner	Pasdoble	Rafael Alcaraz Ramis
Elda	Marxa mora	Amando Blanquer Ponsoda
Alcoi, escata i destrat	Marxa cristina	Rafael Mullor Grau
Himne de Festa		Gonzalo Barrachina Sellés

Director : Francesc Xavier Martínez Martínez

Canvi d'invitacions i venda de localitats : els dies 12, 13, 16, 17 i 18 de març a la secretaria de la Societat Unió Musical d'Alcoi, C/Pintor Cabrera, 119, edif. Orosia Silvestre, de 18:30 a 20:30 hores, i el dia del concert a la taquilla del teatre, una hora abans de l'inici.

MÚSICA NOVA

Diumenge, 29 de març de 2009, a les 11:45 h
Teatre Calderón

Un any més, la Música Nova els presenta una nova edició del concert d'exaltació a la Música Festera. Ja falta menys per alçar el teló i començar l'interpretació de les 13 escenes que'ls músics han preparat per a l'obra del 2009. Cada una d'elles mostra el seu ritme –moro, cristià o pasdoble, complementant-se amb algun tint d'homenatge, dedicació o d'estrena absoluta i amb la col·laboració d'altres actors musicals.

Els espectadors podran disfrutar de cada una de les melodies de les obres que componen el primer acte com son “El Transvaal”, “La Cashba”, “Almogàver Contestà”, “Alcoy en Fiestas” i “Al Primer Tró”. Però, a més hi hauran dos peces que marcaran esta primera part. Una d'elles és “Elda Musulmana”, una marxa mora que la Nova la vol dedicar a tots els membres de la comparsa Musulmans d'Elda ja que enguany celebrem els 40 anys que'ls músics de la Nova acompanyem a aquesta formació de la mitja lluna durant les festes de Moros i Cristians d'aquesta població del Vinalopó. I l'altra serà l'interpretació de “Tempora Belli” (Temps de guerra). Un obra compasada per Àngel Lluís Ferrando per acompanyar l'esquadra de negres de l'alferes del 2005 de la Filà Muntanyesos. Indicar que en aquesta ocasió els músics de la Nova estaran acompanyats pel grup de música antiga Menestrils d'Ontinyent –dirigits per Francisco Tortosa-, els dolçainers Joan Martínez i Lirios García i la Coral Polifònica Alcoiana dirigida per Sandra Soler.

Al segon acte tampoc faltaran les emocions. I es que l'audió seguirà amb els pasdobles “Alma andaluza” i “Los bemoles del Iris”, les marxes cristianes “Aragonesos 99” i “Vascos, cent anys de Música i Festa”. Aquesta última ha estat compasada per José María Valls Satorres per commemorar el centenari de la fundació de la Filà Vascos. Serà l'estrena absoluta. Però, a més, sonaran marxes mores com “El Somni” i “Ibn Jafaixa” dedicada a Enrique Castro, autor d'aquesta marxa, que ens va deixar recentment.

La Societat Musical Nova d'Alcoi desitja que gaudisquen d'aquest concert ple de colors, sensacions i sentiments que anuncia la proximitat de la Nostra Festa.

Maribel Vicedo

Societat Musical
NOVA D'ALCOI

I

El Transvaal	Pasdoble Boer	Camilo Pérez Laporta
La Casbha	Marxa mora	Rafael Casasempere
Almogàver Contestà	Marza cristiana	José Vicente Egea
Alcoy en Fiestas	Pasdoble	Ricardo Dorado
Elda musulmana (Dedicada a la Comparsa Musulmans d'Elda pels 40 anys junts)	Marxa mora	J. Maestre
Tempora belli (amb la col·laboració de la Coral Polifònica Alcoyana. Directora: Sandra Soler, el grup de Música Antiga Menestrils d'Ontinyent i els Dolçainers Joan Martínez i Lirios García)	Marxa Medieval	Angel Lluís Ferrando
Al Primer Tró	Marxa mora	Rafael Mullor Grau

II

Alma andaluza	Pasdoble	Camilo Pérez Monllor
Aragonesos 99	Marxa cristiana	Daniel Ferrero
Ibn Jafaixa (en Homenatge Al Compositor Recentment Desaparegut)	Marxa mora	Enrique Castro
Los bemoles del Iris	Pasdoble	José Carbonell
Vascos, Cent Anys		
De música i festa* *estrena Absoluta	Marxa cristiana	José M ^a Valls Satorres
El comni	Marxa mora	Amando Blanquer Ponsoda

Director: Joan Doménech Calaforra

Venda de localitats i canvi d'invitacions: del 23 al 26 de març del 2009, als locals de la Societat (c/Perú, 31 baixos) de 19:30 a 21:30 hores. El dia 29 de març, a la taquilla del Teatre Calderón a partir de les 11 hores.

La Granada andalusí, -el seu esplendor i la seua caiguda- ha estat inesgotable font d'inspiració artística des del inici del romanticisme a les darreries del segle XVIII. La festa major d'Alcoi amb el seu regist històricista no és aliena a esta tendència que s'escampa arreu Europa i que, amb corrents estètiques com l'alhambrisme ací s'allarga fins doblar la meitat del segle XX. Tots veuen en Al-Andalus un passat grandios, ple de riquesa, misteri i llegenda on trobar la font de l'inspiració creadora.

Luigi Cherubini, potser siga un dels primers músics que aprofita la Guerra de Granada i les rivalitats entre abencerrats i zegrís per escriure amb l'estil musical de l'època -i una bona dosi de ficció- l'òpera "**Els Abencerrats** o l'estandard de Granada" que fou estrenada a París el 4 d'abril de 1813, el mateix any en que Verdi i Wagner veien la llum per primera vegada. El mateix fil argumental -guerra i pau- amb les posicions més intransigents dels zegrís i més conciliadores dels abencerrats el fa servir Gonzalo Blanes Colomer, retratant l'extermini dels abencerrats, que fou el resultat d'aquest enfrontament entre nobles granadins. Llegendària matança identificada com un dels elements que duria al fi del regne nassarita i a la pèrdua de Granada, fet que donarà peu al "**Boabdil abatido**" de Rafael Casasempere Juan.

Com si d'arqueologia musical parlàrem, des de l'arxiu de la Primitiva s'han recuperat les versions originals de "**Els Acacauats**" (1919) pasdoble de José Pareja Casanova dedicat al seu cosí Indalecio Carbonell Pastor, avi de l'actual president d'Apolo, i "**Genna al Ariff**" de 1924, la notable marxa mora d' Evaristo Pérez Monllor, potser una de les seues millors obres, fàrcida d'evocacions alhambristes. Totes dos, al llarg del temps i per diferents raons havien estat motiu de transformacions en la seua estructura original i ara, despulades de tot allò que temps i costum havien afegit, les retrobem de bell nou amb caràcter d'estrena.

;**Farolero!** pasdoble signat per Camilo Pérez Monllor a Cartagena en març del 1922 i dedicat "a la fila Abencerrajes en tot el lleu" recorda la carrossa amb el fanal-guía que per incorporar il·luminació elèctrica -tot un esdeveniment per a l'època- va causar sensació a la festa de l'any 1921 i una encesa polèmica que, segons les cròniques quasi acaba amb la dimissió del mateix president de l'Associació de Sant Jordi.

Ricardo Dorado Janeiro (1907-1988), corunyès, músic i director militar, deixeble de Turina, Falla i Guridi visitava Alacant després de guanyar amb la seua "Suite Alicantina" el premi de composició atorgat al 1970 per l' Institut Alacantí de Cultura Juan Gil Albert. Arran d'aquest fet el mestre Dorado coneix Ernesto Valor a qui dedica la marxa "**Ernesva**" (1971) com agraïment per haver-li facilitat diverses informacions en la seua recerca dels cants de la terreta. Original marxa pel contingut musical, i singular pel valor sentimental cap a qui ha dedicat 'tota la vida' a la societat Apolo, de la que hui és soci de mèrit. El responsable d'eixa immensa contribució a l'estudi de la música que és el 'Diccionario alcoyano de música y músicos': Ernesto Valor Calatayud.

Tanmateix al 1971, neix a Atzeneta d'Albaida Ramón García i Soler, autor d'aquesta rapsòdia masera plena de referències musicals de la terra i anomenada "**Pepe el Rompe**", escrita al 2004, any en que el banyerenc Benjamín Francés signa, també amb motius populars "**Dotze Forques**", pas-masero que incorpora un curiós discurs quasi-teatral, escenificació musical d'allò que vivim al posar any rere any la festa al carrer.

Ara fa vint-i-set anys visitava Alcoi Masanabu Kimura, i recorda que "al tornar a Sapporo la **Marcha Mora Alcoyana** va prendre forma al meu cap"; fet singular que situa la Nostra Festa com a pont de cultures i que permet al mestre nipó evocar el passat arabomusulmà a la península ibèrica fent servir un curiós llenguatge amb un sorprenent punt de vista, diferent a tot allò al que estem acostumats.

Yakka, és un dels noms d'origen musulmà de la ciutat de Yecla que José Rafael Pascual retroba en aquest magnífic pasdoble, obra d'encàrrec de la "Associació de Amigos de la Música de Yecla" per a l'actuació de la seua banda al certamen internacional de València. Un any abans, Francisco Amaya escriu també per encàrrec de la "Comparsa Abencerrajes" de Mutxamel, la marxa mora **Deu de Setembre**, el nom recorda el dia en que la vila de l'Alacantí celebra la entrada.

Un grapat de música -en la setanta edició del diumenge de rams- per entendre millor la festa: diferents estils, i visions al substrat de tot allò que coneixem i identifiquem com a propi des d'ací, però que també ens identifica de lluny. Des de Sapporo a l'illa de Hokkaido, hui Masanabu Kimura prega per l'èxit del concert i de l'estimada festa alcoiana, trobant proper el parc de 'la glorieta' -com si fos el punt d'unió entre els jardins nassarites del Generalife i les composicions florals del Japó- i potser ho siga! tot i que molts de nosaltres mai se'n havíem adonat.

CORPORACIÓ MUSICAL PRIMITIVA DOLÇAINERS APOLO “LA CORDETA”

I

¡Farolero!	Pasdoble, 1922	C. Pérez Monllor
Boabdil abatido	Marxa mora, 1952	R. Casasempere Juan
Ernesva	Marxa, 1971	R. Dorado Janeiro
Dotze Forques	Pas masero, 2004	Benjamín Francés
Marcha Mora Alcoyana*	Marxa mora, 1985	Masanobu Kimura
Genna al Ariff	Marxa mora, versió original de 1924	E. Pérez Monllor

II

Els Abencerratges	Obertura de l'òpera, 1813	Luigi Cherubini
Els acacauats	Pasdoble, versió original de 1919	J. Pareja Casanova
Pepe el Rompe	Rapsòdia masera, 2004	R. García Soler
Yakka	Pasdoble, 2008	J.R. Pascual Vilaplana
Deu de setembre	Marxa mora, 2007	F. Amaya Martínez
Abencerrajes y Cegrías	Marxa múslime, 1947	G. Blanes Colomer

DOLÇAINERS APOLO “LA CORDETA”
CORPORACIÓ MUSICAL PRIMITIVA

Àngel Lluís Ferrando Morales, director

* Estrena absoluta

Entrades: el dia del concert a la taquilla del Teatre Calderón, a les 11 h.

Ajuntament d'Alcoi

ASSOCIACIÓ
DE SANT JORDI

CAM

Caja Mediterráneo